

Barnes, Julian

Hoogteverschillen

—

Atlas Contact, 127 pagina's

Literair agent Pat Kavanagh overleed in 2008, plotseling, 37 dagen na de diagnose, aan kanker. Zij was getrouwd met de Britse schrijver Julian Barnes. Hij schreef dit *Levels of life* enkele jaren na en naar aanleiding van het overlijden van zijn geliefde.

De opbouw van deze novelle is verrassend. De eerste twee delen gaan over de geschiedenis van de luchtballon. Als je twee dingen samenvoegt die nog niet eerder werden samengevoegd, dan verandert de wereld, schrijft Barnes. En dan lezen we in kort bestek een prachtige geschiedenis van van de Engelse ballonvaarder Fred Burnaby die verliefd zou worden op de legendarische Sarah Bernhardt, die op haar beurt deel zou nemen aan een ballonvaart met Felix Tournachon, die bekend zou worden onder het pseudoniem Nadar. Een schilderachtiger persoon als deze Nadar is nauwelijks denkbaar. Ballonvaarder, uitvinder, fantast en fotograaf, claimde de eerste luchtfoto ooit gemaakt te hebben. Nadar voegde luchtvaart en fotografie samen en veranderde de wereld.

Maar gaandeweg werd duidelijk dat er geen toekomst in de ballonvaart school en dat het verplaatsen door de lucht vooral door toestellen zwaarder dan lucht zou moeten geschieden. De ballonvaarders keerden terug naar de aarde om met vaste grond onder de voeten andere sporen te bewandelen. Maar ondertussen zijn we veel wetenswaardigheden rijker geworden en Barnes vertelt ons deze geschiedenissen, inclusief romances en liefdes, op een uiterst aanstekelijke manier.

We leven op het vlakke, schrijft Barnes, en toch streven we

naar omhoog. "Sommigen vliegen hoog met de kunst, anderen met het geloof; de meeste mensen met de liefde. Maar wie hoog vliegt kan ook neerstorten en zachte landingen komen weinig voor. Elk verhaal van liefde is een potentieel verhaal van verdriet, zo niet onmiddellijk, dan wel later. Zo niet voor de een, dan wel voor de ander. Soms voor beiden".

Eenmaal in het derde deel van dit prachtige boek aangeland, verandert de toon volledig. Als je twee mensen samenvoegt, ontstaat er soms iets nieuws en is de wereld veranderd. Maar vroeg of laat wordt een van de twee weggerukt. En wat wordt weggenomen is groter dan de som van wat eerst was, schrijft Barnes. En hij laat ons zien hoe moeilijk het voor hem was (en is) om overweg te kunnen met het verlies van zijn vrouw, niet zelden door onthutsende reacties uit zijn omgeving.

Barnes is erg openhartig in deze persoonlijke geschiedenis en vertelt hoe hij ook zelfmoord overwoog maar hij realiseerde zich dat zijn vrouw, voor zover ze überhaupt nog leefde, vooral in zijn herinnering leefde. Door zichzelf het leven te benemen, zou hij ook haar doden. Dan zou ze voor de tweede keer sterven.

Hoe moet je rouwen, vraagt Barnes zich af en hoe weet ik dat ik daar enig succes mee heb, zodat ik verder kan? Als hij droomt dat zijn vrouw zich in zijn droom opeens realiseert dat zij toch echt dood is en dus geen leven meer kan delen met hem, haar weduwnaar geworden echtgenoot, vraagt de schrijver zich af of het nu juist om herinneren of vergeten gaat. In een stil blijven hangen of juist voortgang? Hoe het ook zij, de vrije wil heeft hier niet veel in te brengen, merkt Barnes op.

Een mooi en moedig, een openhartig boek, dit *Hoogteverschillen*. Geschreven door iemand van wie we natuurlijk allang wisten dat hij prachtig schrijven kan.

augustus 2013